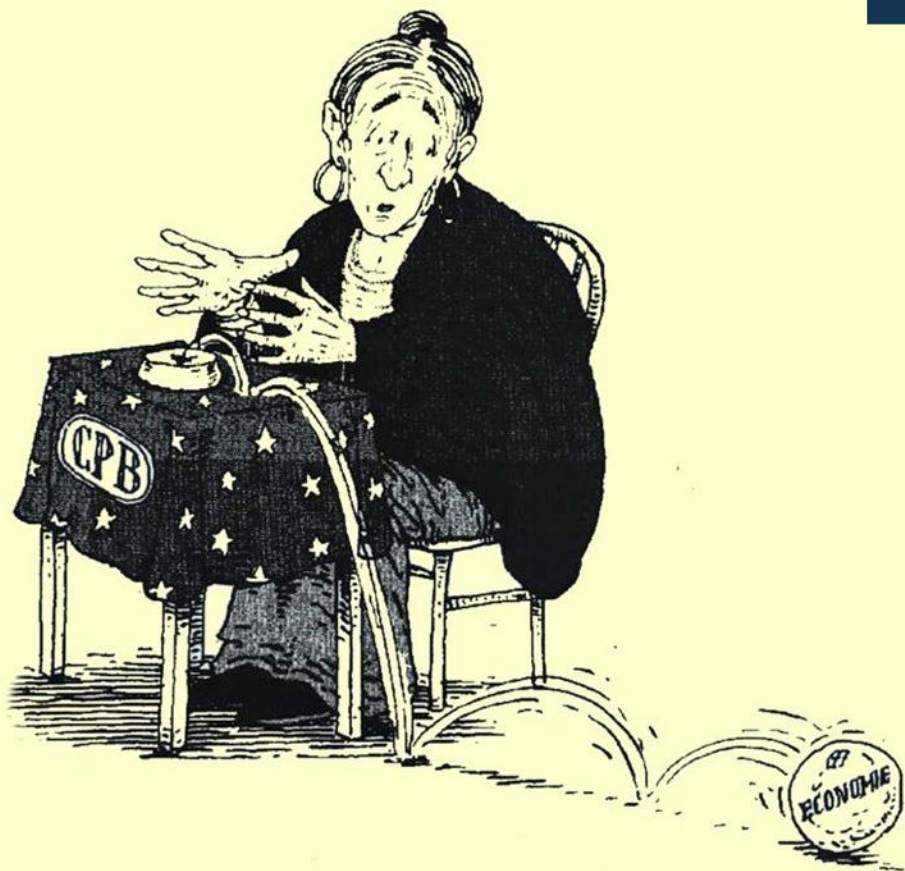

Centraal Planbureau

De 4 'ellen' van het voorspellen

SAFFIER II toegepast

- Productieproces
- Waarom met een model?
- Trefzekerheid
- Lessen van kredietcrisis

Kortetermijnramingen

CENTRAAL PLANBUREAU

- 4 keer per jaar
- 2 uitgebreide ramingen (CEP en MEV)
- 2 beperkte ramingen (actualisaties) in Juni en December
- Altijd lopend jaar en komend jaar
- Macro analyse, geen sectoren
- In beginsel alleen op jaarbasis

Productieproces bestaat uit 8 stappen

1. Analyse van residuen gedragsvergelijkingen
2. Exogene variabelen (vooral internationaal en beleid)
3. Data voor (recente) verleden (vooral van CBS)
4. SAFFIER II laten rekenen

Productieproces bestaat uit 8 stappen

5. Check plausibiliteit m.b.v. specialisten

- conjunctuur
- collectieve sector (inkomsten en uitgaven)
- arbeidsmarkt
- andere instrumenten: CPB conjunctuurindicator en VARs

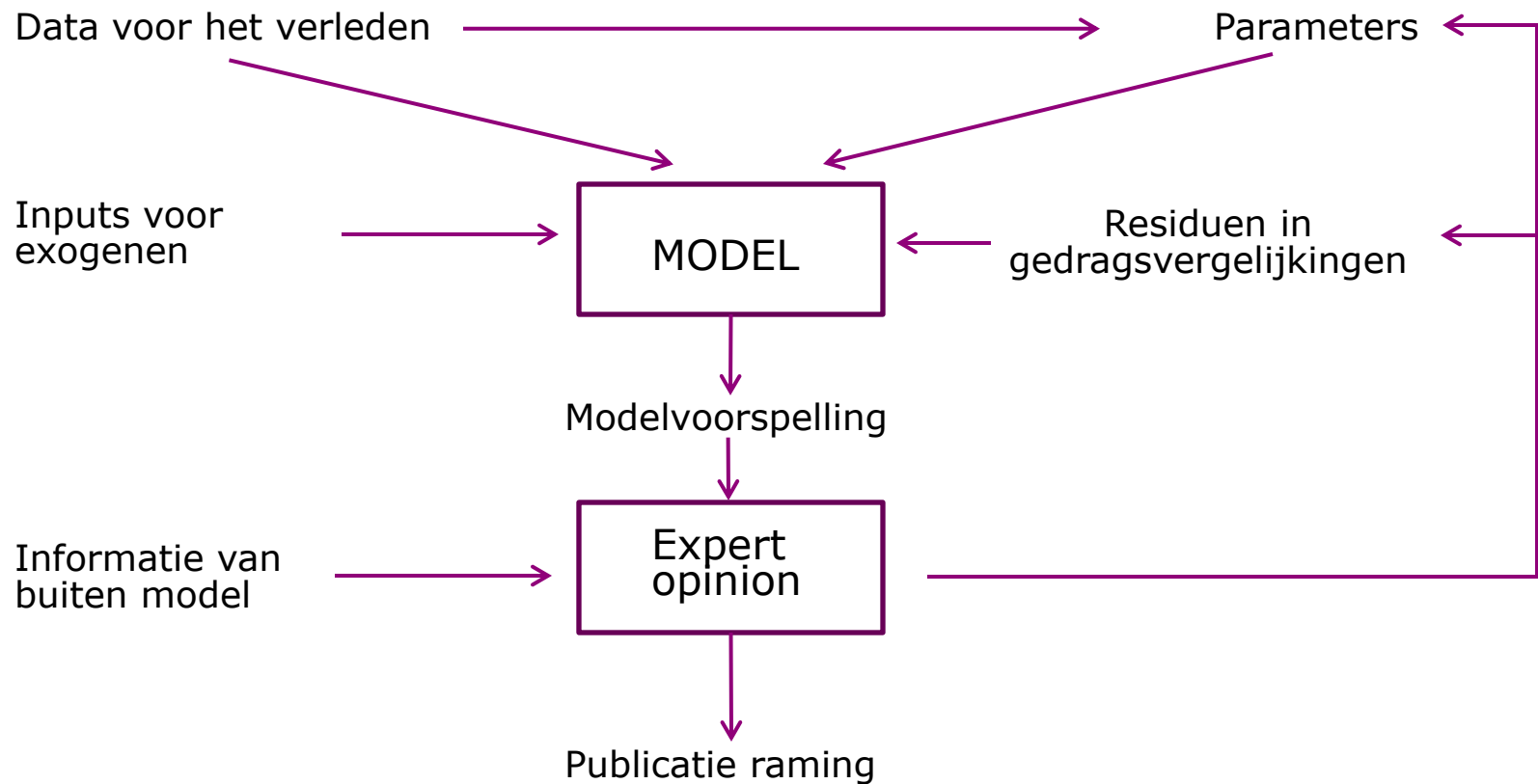
6. Iteratief proces: model soms 'overruled' door specialisten

7. Technisch overleg met ministeries (over invulling beleid)

8. Toelichting aan Kabinet + Publicatie

Schema productieproces

Waarom met een model à la SAFFIER?

- Zorgt voor consistentie (ook bij 'overrulen')
- Houdt rekening met alle interdependenties en vertragingen
- Beleid kan gedetailleerd verwerkt worden door uitgebreide collectieve sector
- Houdt rekening met meest recente gegevens
- Onzekerheidsvarianten ('what if'-analyses)
- Helpt enorm bij beschrijven en analyseren economische situatie (geen 'black box')

Geen 'druk op de knop'

- Elk model kent per definitie beperkingen
- Dus uitkomsten nooit klakkeloos overnemen
- Uitkomsten kritisch bekijken en indien nodig aanpassen o.b.v.:
 - Gedetailleerdere submodellen van specialisten (SZ, OVF)
 - CPB-conjunctuurindicator, VARs etc.
 - Ervaring en kennis van specialisten
- Cijfers over Koopkracht en Overheidsfinanciën (EMU-saldo etc.) volgen uit submodellen (gevoed met input SAFFIER)

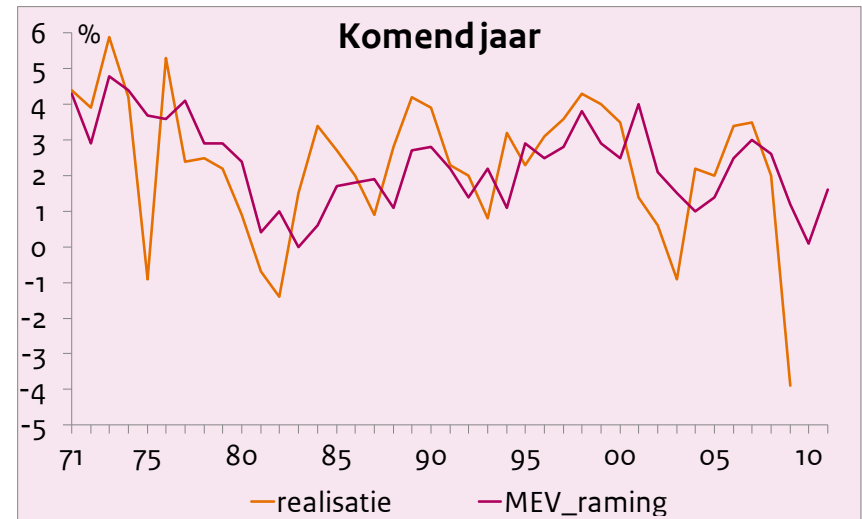
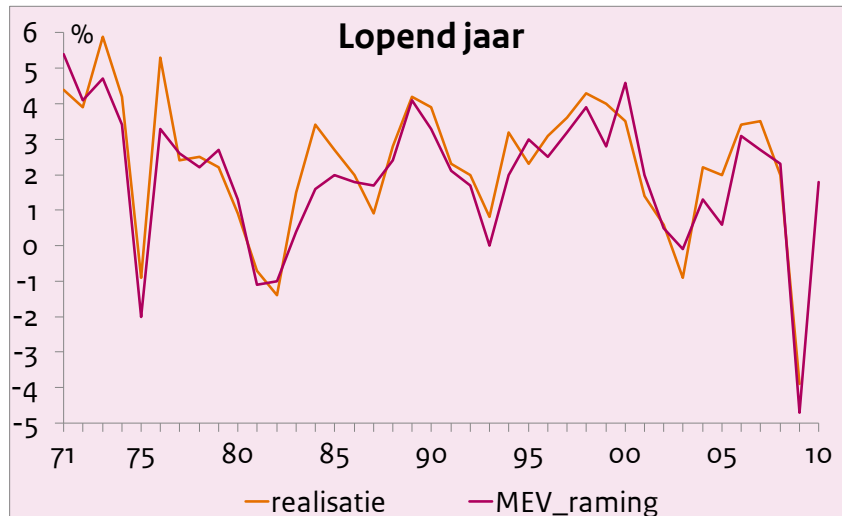

Trefzekerheid

Trefzekerheid MEV-ramingen bbp-groei

Kerngetallen trefzekerheid bbp-groei

Trefzekerheid volumegroei bbp, 1971-2008

	Komend jaar		Lopend jaar	
	CEP ^b	MEV	CEP	MEV
Gemiddelde voorspelfout ^a	0,0	0,0	- 0,3	- 0,3
Gemiddelde absolute voorspelfout	1,1	1,2	1,0	0,7
'Juiste' raming groeiversnelling/ vertraging	47	39	63	61

^a Een negatief getal duidt op een onderschatting van de werkelijke groei.

^b Cijfers voor de periode 1990-2008.

Bron: De Jong, Roscam Abbing en Verbruggen (2010).

Bronnen van voorspelfouten

- Modelonzekerheid
- Exogene variabelen onjuist
- Meest recente 'voorlopige' data onjuist
- Modeluitkomsten ten onrechte 'overruled'

Bronnen van voorspelfouten

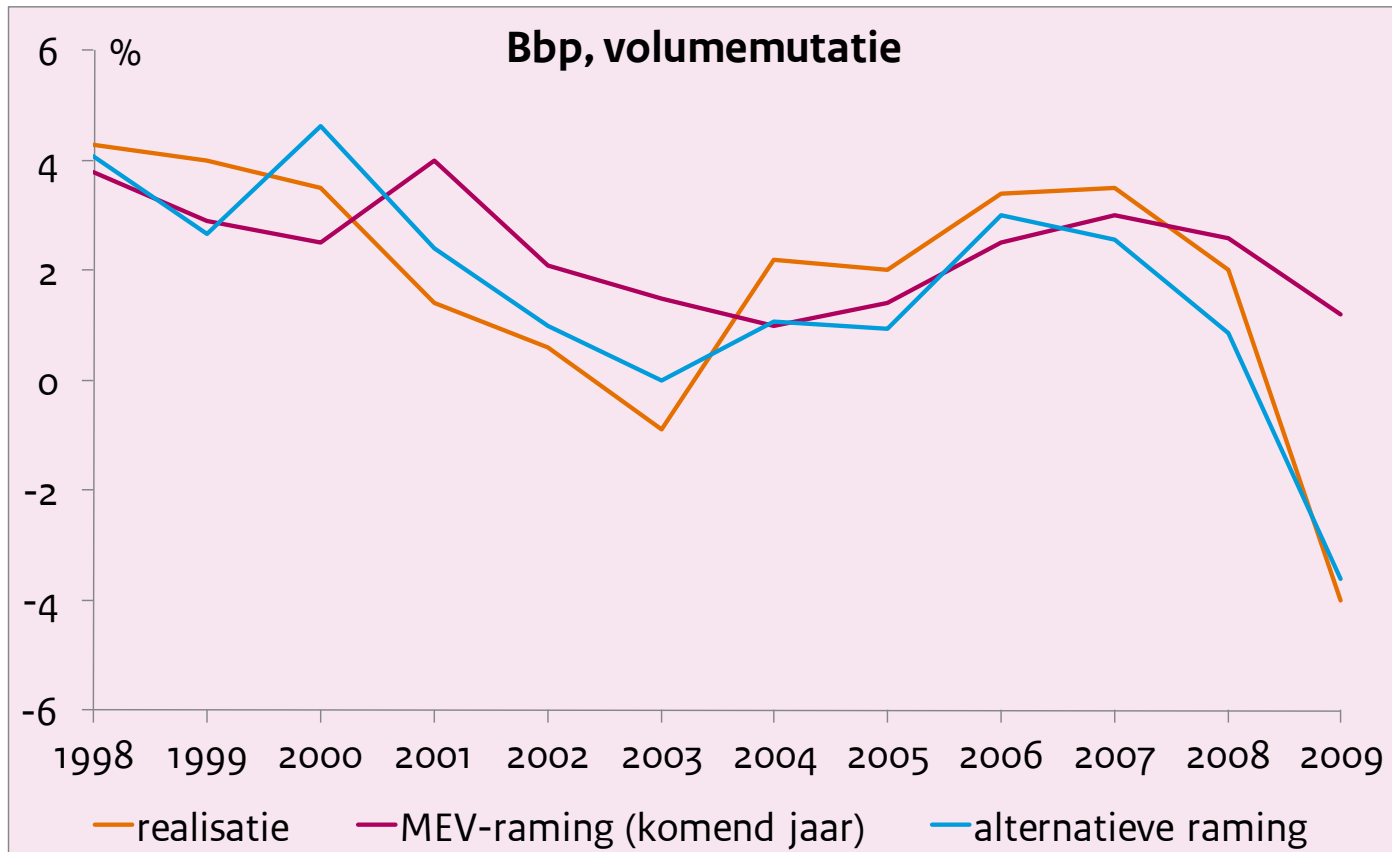
Aandeel van de bronnen van onzekerheid in de variantie van voorspelfouten, in %

	Modelonzekerheid Jaar t+1	Exogene variabelen Jaar t+1	Voorlopige data Jaar t+1
Bbp (% , volume)	12	73	15
Particuliere consumptie (% , volume)	47	38	15
Investeringen (% , volume)	29	16	55
Goederenuitvoer (% , volume)	6	84	10
Werkgelegenheid (% , arb. jaren)	64	4	32
Consumentenprijsindex (%)	28	48	24
Goederenuitvoer prijs (%)	3	93	4
Contractloon (%)	54	28	18

Bron: Lanser en Kranendonk (2008).

Raming wereldhandel dominant

Kredietcrisis: lessen voor ramingsproces

Uit **CPB Document 207** (mei 2010) volgt:

- Hoe gaan we om met risico's
(raming = meest waarschijnlijke scenario \neq verwachtingswaarde)
- Goede raming wereldhandel is dominant
(CPB internationale 'marktleider' o.g.v. monitoring en raming)
- Andere modellen en technieken bieden geen oplossing
- Slechte werkloosheidsraming verwijtbaar
- Les in bescheidenheid: raming is en blijft 'best guess'

Het lot van een voorspeller

“Many critics, no defenders

Forecasters have two regrets

When they hit, no one remembers

When they miss, no one forgets.”